

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ole Christian Skogstad,
Elisabeth U. Pettersen (reindrift)

Uttalelse - Høring av konsesjonssøknad - Hamarøy - Femtevasselve kraftverk

Statsforvalteren viser til høring datert 12.03.24 av søknad om konsesjon for Femtevasselve kraftverk.

Kort om søknaden

Hywer AS søker i henhold til vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Femtevasselve kraftverk etter energiloven § 3-1, jf. § 2-1, om tillatelse til produksjon, omforming og overføring av energi. Det omsøkte kraftverket har inntak på kote 143, og kraftstasjonen er lokalisert på ca. kote 74. Kraftverket vil således utnytte et brutto fall på 69 meter. Installert effekt er forutsatt å bli 3,6 MW og beregnet middelproduksjon er 7,6 GWh. Vannveien vil bli etablert i form av nedgravd rørgate på i underkant av 800 meter. Det søkes om minstevannslipp på 600 l/s på sommerstid, og 300 l/s på vintertid. Utbyggingskostnadene for kraftverket er beregnet til 45,6 mill. kr, som gir en spesifikk utbyggingskostnad på 6,0 kr/kWh.

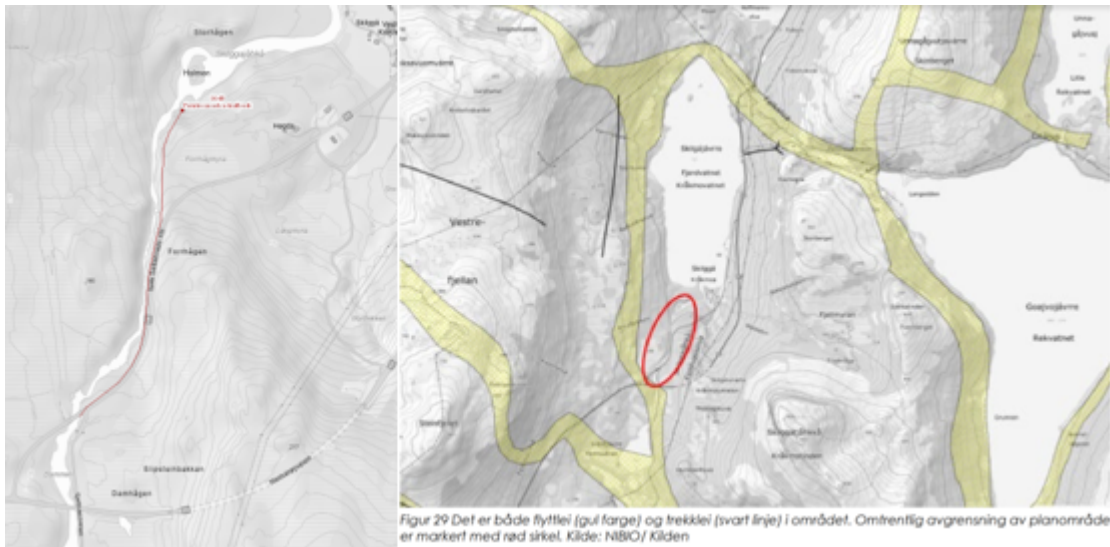
Femtevasselve kraftverk ble tildelt konsesjon i 2010 (NVEs ref. 200708325), men denne utløp da arbeidet ikke var igangsatt etter fem år. Det søkes om utnyttelse av det samme vannfallet som ble konsesjonsgitt i 2010, men hvor vannveien nå er omsøkt lagt på østsiden av elva. Traseen følger gamle E6 i ca. 500 meter før den bryter av mot elva og kraftstasjonen. Hele rørgaten vil bli nedgravd og revegetert. Kraftverket skal tilknyttes 22 kV linje som ligger ca. 600 meter fra kraftstasjonsområdet via en jordkabel på ca. 935 meter.

Statsforvalterens merknader

Reindrift

Tiltaket vil berøre Stålggo-Håbmer reinbeitedistrikt. Prosjektområdet har verdi som vårbeite (oksebeiteland) og høstbeite (tidlig høstland), og flyttlei for reindrift. Arealinngrep regnes som den største trusselen mot reindrift, og prosjektet kan dermed ha noe påvirkning på reindriften i området.

Oppsummert mener tiltakshaver at *«tiltaket kan føre til ubetydelig endring til noe forringelse for reindrift. Når verdien er middels, gir dette noe negativ konsekvens for reindrift.»*

Det er positivt at rørgate og kraftstasjon er lagt på østsiden av elva. Det vil redusere den negative påvirkningen for reinbeitedistriktet. Tiltakshaver planlegger å grave ned rørgata og revegetere denne og anleggsvei. Vi ber NVE stille vilkår om dette.

Reinbeitedistriktet har en flyttelei over elva like ovenfor E6 brua og alternativ 1 for planlagt inntak. Reindriftsforvaltningen vil påpeke at reindriften flytteleier ikke er lov å stenge jfr. lov om reindrift § 22. Dersom flytteleias funksjon ikke sikres ved utbygging, vil prosjektet kunne få vesentlige negative virkninger for reinbeitedistriktet.

Det er viktig at NVE ikke tillater en inntaksdam/terskel som vil medføre at flytting av rein blir vanskeliggjort eller umulig. Dette enten som følge av selve konstruksjonen, eller av endrede vann og isforhold.

Vi ber NVE stille vilkår om at inntaket ved brua må utformes slik at det ikke svekker reinens mulighet til å krysse over elva. Alternativt bør det vurderes å ha inntak nedstrøms E6 brua.

Vannføring

Reinbeitedistriktet påpekte under befaringen at elva i dag har en funksjon som et naturlig sperregjerde for rein når rein oppholder seg i oppsamlingsområdet på vestsiden og nedstrøms inntaket. Dette er en stor fordel da rein i mindre grad vil krysse elva og komme opp på E6. Reindriftsforvaltningen er derfor av den oppfatning at minstevassføringen bør settes så høyt som mulig for å opprettholde noe av effekten elva har som et naturlig stengsel

Anleggsperioden

Konsekvensutredningen peker på at reinen kan sky området i forbindelse med anleggsperioden, men etter at utbyggingen er utført vil påvirkningen bli mindre. Det er riktignok noe usikkerhet rundt hvilken påvirkning utbygging kan få for reinflytting i området og det kan bli mer usikker is som følge av utbygging. Dette kan gi merarbeid og større kostnader for reieneierne fordi rein går gjennom isen og i issprekker. I de år det flyttes med rein her, foregår dette hovedsakelig på våren og høsten/vinteren. Det bør derfor settes vilkår om at anleggsperioden foretas i et tidsrom som ikke medfører at flytting med rein blir forstyrret. Dette bør også koordineres direkte med distriktet.

Naturmiljø

Konsekvensene for det omsøkte tiltaket vil i stor grad være lik ulempene for det nå bortfalte konsesjonsgitte kraftverket i Femtevasselve. Dette er hovedsakelig knyttet til reduksjon av vannføringen på den berørte elvestrekningen, og ev. reduksjon i fuktighet i kantvegetasjonssonen. Kontinuitetsskogsområdet kartlagt som Gammel lågurtospeskog etter NiN-metodikken («Gråor-heggeskog» etter håndbok 13) og lungeneversamfunn, herunder fossenever (VU), nevnes spesielt. Det vises her til tidligere uttalelser og vurderinger bl.a. i brev av 10.10.11. Statsforvalteren registrerer at omsøkte utbygging ikke vil berøre myr.

Den tidligere registrerte, men ikke utfigurerte, gråor-heggeskogforekomsten er nå avgrenset som «Gammel lågurtospeskog» etter NiN-instruksen. Naturtypen har en sentral økosystemfunksjon, og den her aktuelle lokaliteten er av svært høy kvalitet. Luftfuktigheten er ofte høy i slik skog og dette er svært produktive skogområder med mye insekter og fugl. I tillegg er dette leveområder for mange lav-, mose-, sopp- og karplantearter. Ingen rødlistede arter ble registrert her. Naturtypen har stort innslag av store trær, som igjen er utslagsgivende for at naturmangfoldverdien her er stor. Området er av svært stor verdi, og det er av stor forvaltningsinteresse å bevare denne forekomsten. Naturtypen vil ikke bli direkte berørt av omsøkte utbygging, men det er usikkert hvorvidt redusert vannføring vil innvirke negativt på luftfuktigheten i skogen. Dette selv om planlagt slipp av minstevannføring er noe høyere enn for det konsesjonsbortfalte tiltaket (sommerhalvåret; 600 l/s mot 390 l/s, mens minstevannføringen for vinterhalvåret vil være 70 l/s større).

Swecos feltregistrering av området i 2022 avdekket forekomster av rødlistede lavarter som tidligere ikke har vært kjent forekommende i området. Dette gjelder flatsaltlav (VU) på stein ved et av elvas stryk-/sprutstrekning og olivenfiltlav (NT) på et løvtre ved planlagt inntak. Disse artene, sammen med fossenever, indikerer områder med høy luftfuktighet. Generelt er kunnskapen om virkningene av redusert vannføring i elver på lavarter mangelfull (Eie 2013). Flatsaltlav er vurdert som fortsatt under pågående nedgang på grunn av redusert vannføring i vassdrag. I Nordland er denne lavarten kjent fra svært få forekomster.

Også olivenfiltlav har spredt utbredelse og er kjent fra få forekomster i fylket. Arten er først og fremst truet av skogsdrift (tap av habitat), men også andre tiltak som kan redusere fuktigheten vil være en trussel.

Det er grunn til å tro at redusert vannføring vil kunne virke negativt inn på de klimatiske forholdene i områder med høy luftfuktighet. Dette vil igjen kunne påvirke livsbetingelsene for disse rødlistede artene, og da spesielt flatsaltlav og fossenever.

Utbygging av Femtevasselve kraftverk kan raskt komme i konflikt med nasjonale mål for forvaltningen av naturmangfoldet i Norge og de internasjonale forpliktelser Norge har gjennom Naturavtalen. Det vises her særskilt til mål 1 om at alle arealer skal forvaltes på en måte som sikrer naturen, og at områder som har stor betydning for naturmangfold ikke går tapt, samt mål 4 om å stanse menneskeskapt utryddelse av kjente truede arter og gjenoppbygge og bevare arter, og da særlig truede arter. Det vises også til forvaltningsmål i nml. § 5.

Friluftsliv

Det foreligger ikke ny kunnskap om dette forholdet, og tidligere vurdering av virkninger for friluftsliv vil fortsatt gjøre seg gjeldende. Endret plassering av kraftstasjonen og rørgatetrasé er noe mindre konfliktylt enn tilfellet var for det konsesjonsbortfalte tiltaket. Forringelsen for friluftslivet er

imidlertid i størst grad knyttet til redusert vannføring i elva, selv om inntaksdam og kraftverk også innvirker negativt på opplevelsesverdiene.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Ole Christian Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Nordland fylkeskommune
Stålggo-Hábmer reinbeitedistrikt v/ Per Isak Labba
Hamarøy kommune